

PONTICA

XLVII

2014

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE
CONSTANȚA

PONTICA

Anuar al Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Annuaire du Musée d'Histoire Nationale et d'Archéologie Constanța

Colegiul de redacție/ Collège de rédaction :

ALEXANDRU AVRAM (Le Mans)
ALEXANDRU BARNEA (București)
MARIA BĂRBULESCU (Constanța)
PIERRE DUPONT (Lyon)
MANFRED OPPERMAN (Halle/Sa.)
ȘERBAN PAPACOSTEA (București)

Redactor șef/ Rédacteur en chef:

LIVIA BUZOIANU (Constanța)

Comitetul de redacție:

CONSTANTIN CHERA (Constanța)
GABRIEL CUSTUREA (Constanța)
VALENTINA VOINEA (Constanța)
GABRIEL TALMAȚCHI (Constanța)

Secretar de redacție/ Secrétaire de rédaction:

IRINA NASTASI (Constanța)

Informatică editorială/ Informatique éditoriale:

ADA-ADINA MARCU (Constanța)
VASILICA PODARIU (Constanța)

Manuscrisele, cărțile propuse la schimb și toată corespondența vor fi adresate redacției: Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Piața Ovidiu nr. 12, 900745, Constanța, România, Tel./Fax. 0040-241-618763; e-mail: revista.pontica@gmail.com.

Les manuscrits, les livres et les revues proposés en échange, ainsi que toute correspondance seront adressés à la Rédaction: Musée d'Histoire Nationale et d'Archéologie, 12 Place d'Ovide, 900745, Constantza, Roumanie, Tél./Fax 0040-241-618763; e-mail: revista.pontica@gmail.com.

PONTICA ediție online/ PONTICA en-ligne edition : www.revistapontica.wordpress.com

ISSN 1013-4247

ISSN (online/en-ligne) 2247 – 9341

ISBN 973-7951-29-8

VoluM dedicat memoriei arheologului

Zaharia Covacef

Volume dédié à la mémoire de l'archéologue

Zaharia Covacef

SUMAR
SOMMAIRE
CONTENTS

PRO MEMORIA

<i>Piissimae memoriae</i> (Redacția revistei Pontica)	13
<i>Nu poți avea mai multe ceasuri în viață, doar mai multă viață în timpul dat</i> (Cristina- Georgeta ALEXANDRESCU)	17
CRISTINA-GEORGETA ALEXANDRESCU, JUDIT ZÖLDFÖLDI, HEINRICH TAUBALD Marble Analyses of Sculptures from the Territory of Dobrudja in the Collections of the Museum of National History and Archaeology Constanța	19

HISTORICA

NELU ZUGRAVU Augustus în scrierile antice târzii (cu privire specială asupra breviariilor istoriografice) Auguste dans les écrits antiques tardifs (un regard spécial sur les Bréviaires historiographiques)	47
IONUȚ HOLUBEANU Urmările hotărârilor Sinodului al III-lea Ecumenic (Efes, 431) asupra învățăturii soteriologice a bisericii din provincia romană Scythia The First Council of Efesus (431 CE) and the Soteriological Doctrine of the Church in the Roman Province of Scythia	89
GEORGI ATANASOV, ZDRAVKO DIMITROV About the Dating and History of the Urn-Sarcophagus with Relics of St. Dassius from Durostorum (+ 20 November 303 AD)	97

ALEKSANDER PAROŃ

- The Image of Nomads of the Black Sea Steppes in the Byzantine
Historiography of the 10th-12th centuries. Perceiving of the "Other" and
Political Practice 111**

ARCHAEOLOGICA

- FLORIAN MIHAIL, CRISTIAN MICU, LAURENT CAROZZA,
JEAN-MICHEL CAROZZA, TIBERIU GROPARU, ERWAN MESSEGER,
ALBANE BURENS, SORIN AILINCĂI, MIHAELA DANU,
CĂTĂLIN MIHAIL
**„Dâmbul lui Haralambie” – un nou sit eneolitic în Delta Dunării
„Dâmbul lui Haralambie” – a New Eneolithic Site in the Danube
Delta..... 125**
- DIMITAR CHERNAKOV, DILEN DILOV
**Chalcolithic Necropolis in the Village of Kamenovo, Kubrat
Municipality, District of Razgrad. Unpublished Finds 153**
- IOAN VASILIU, MARIAN MOCANU, DOREL PARASCHIV
**Mormântul în cistă de piatră de la Casimcea (jud. Tulcea)
The Stone Cist Grave from Casimcea (Tulcea county)..... 163**
- IRINA NASTASI
**Elemente de infrastructură tomitană: observații preliminare asupra
rețelei stradale în perioada romană și în cea bizantină timpurie.
Infrastructure Elements at Tomis: Preliminary Remarks on the Street
Network in Roman and Early Byzantine Times 187**
- OCTAVIAN MITROI, CONSTANTIN ȘOVA
**Noi descoperiri din necropolele Tomisului (2014)
New Discoveries from the Necropolises of Tomis (2014)..... 203**
- LAURENȚIU RADU, MIHAI IONESCU
**Callatis. Cercetări arheologice în necropola romano-bizantină
Callatis. Des recherches archéologiques dans la nécropole
romano-byzantine..... 221**
- COSTEL CHIRIAC, ȘTEFAN HONCU
**Observații recente asupra așezării antice de la Tuzla-Far (județul
Constanța). Evidența ceramică
Des observations récentes sur le site antique de Tuzla-Phare (dép. de
Constanța). L'évidence céramique..... 233**
- CONSTANTIN ȘOVA
**Ceramica getică din perioada romană descoperită la Ulmetum
Gaetic Pottery from the Roman Period Discovered at Ulmetum..... 249**

ȘTEFAN-EMILIAN GAMUREAC	
<i>Vasa fictilia et vasa usus communis. Theoretical Approaches on the Circuit of Production and Consumption of Roman Common Pottery with a special View of Moesia Inferior.....</i>	267
GEORGE NUȚU, FLORIN TOPOLEANU, DANIEL ANTON	
<i>Römische und frühbyzantinische Fibeln aus Argamum (Scythia Minor)</i>	285
IOAN C. OPRÎȘ, TIBERIU POTÂRNICHE	
<i>Piese ornamentale inedite de la Capidava Unpublished Ornamental Artifacts from Capidava.....</i>	295
GEORGE NUȚU, RADU PETCU	
<i>A „Tutulusfibel” from Capidava.....</i>	315
STELLA DONČHEVA, IVAJLO BUNZELOV	
<i>Buckles with Images of Animals and Mythological Creatures from Medieval Bulgaria.....</i>	325
CRISTINA PARASCHIV-TALMAȚCHI	
<i>Cercetări arheologice din zona extra muros a cetății Ulmetum. Unele aspecte privind locuirea medievală timpurie Archaeological Investigations in the extra muros Area of Ulmetum Fortification. Some Aspects Regarding the Early Medieval Habitation..</i>	343
CONSTANTIN NICOLAE	
<i>Incinta cetății medievale de la Hârșova. Descoperiri noi The Medieval Precinct from Hârșova. New Discoveries.....</i>	375

EPIGRAPHICA

VICTOR COJOCARU	
<i>Evoluția formularului decretelor de proxenie în spațiul pontic Die Entwicklung der Formeln der Proxenedekrete im pontischen Raum</i>	403
MARIA BĂRBULESCU, LIVIA BUZOIANU, CONSTANTIN BĂJENARU	
<i>Inscripții inedite din Tomis și din împrejurimi aflate în colecția Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța Unpublished Inscriptions from Tomis and its Surroundings, in the Collections of the National History and Archaeology Museum.....</i>	417
COSTEL CHIRIAC, DAN DANA, FLORIAN MATEI-POPESCU	
<i>Un vétéran d'un <i>numerus</i> dans une épitaphe latine tardoantique de Tomis</i>	439
ALEXANDRU AVRAM	
<i>Notes épigraphiques (IV)</i>	451

DAN DANA

- Notices épigraphiques et onomastiques
(Scythie Mineure/Dobroudja). (I).....** 465

VARIA

ALEXANDRU CIORNEI

- Microfacies Analysis of Cherts from Peștera - Dealu Guran Site
(Lower Palaeolithic), Constanța County, Romania.....** 497

THIBAUT CASTELLI

- Les „Mamelles” de Polybe (IV, 41): Réflexions sur un banc de sable.....** 519

CLAUDIU MUNTEANU

- Iconography of the Roman Raft.....** 529

PRESLAV PEEV

- Bulgarian Black Sea Deep Water Archaeology.....** 541

NOMISMATA

DOREL PARASCHIV

- Noi ponduri unciale din nordul Dobrogei
New Uncial Weights from Northern Dobroudja.....** 551

IOTO VALERIEV

- A New Lead Seal of Gregorios Kamateros** 557

ALEXANDRU BARNEA, GHEORGHE MĂNUCU-ADAMEȘTEANU

- Considerații privind începuturile locuirii din perioada medie
bizantină de la Dinogetia-Garvăn, în lumina noilor încadrări
cronologice pentru folles anonimi din clasa A
Quelques considérations concernant les débuts de l'habitation de
Dinogetia-Garvan, dans la période byzantine moyenne, à la lumière
de la nouvelle chronologie des folles anonymes de classe A.....** 563

RECENZII
COMPTES RENDUS

- Victor Cojocaru, Christof Schuler (Hg.), *Die Aussenbeziehungen pontischer und kleinasiatischer Städte in hellenistischer und römischer Zeit*, Franz Steiner Verlag, Stuttgart, 2014, 312 p. (Constantin CHERA) 611

Altay Coşkun, Lutz Raphael (ed.), <i>Fremd und Rechtlos? Zugehörigkeitsrechte Fremder von der Antike bis zur Gegenwart. Ein Handbuch</i> , Böhlau Verlag: Köln – Weimar – Wien, 2014, 434 p. (Victor COJOCARU).....	614
Matteo Taufer (ed.), <i>Sguardi interdisciplinari sulla religiosità dei Geto-Daci</i> , Rombach Wissenschaften: Reihe Paradeigmata, Band 23. Freiburg im Breisgau – Berlin – Wien, Rombach Verlag, 2013, 249 p. (Livia BUZOIANU).....	623
Gabriel Talmaţchi, <i>Monetăriile oraşelor vest-pontice Histria, Callatis şi Tomis în epoca autonomă</i> , Editura Mega, Cluj-Napoca, 2011, 680 pagini şi 83 planşe (Aurel VÎLCU).....	629
Florin Topoleanu, <i>Lămpile antice din colecţiile Muzeului Judeţean de Istorie şi Arheologie Prahova-</i> , Ed. Oscar Print, Ploieşti, 2012, 264 p. şi 22 planşe (Viorel Ştefan GEORGESCU).....	635
Intrări de carte străină în biblioteca MINAC (2014) New Book Entries in MNHAC Library (2014) (Georgeta HAŞOTTI).....	639
Lista abrevierilor Abréviations.....	651